

Sygnatura akt I C 1469/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Jelenia Góra, dnia 08-11-2012 r.

Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze I Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący:SSR Paweł Siwek

Protokolant:Marcin Szczypiński

po rozpoznaniu w dniu 08-11-2012 r. w Jeleniej Górze

sprawy z powództwa E. J.

przeciwko M. S.

o wydanie nieruchomości i rzeczy ruchomej

powództwo oddała.

UZASADNIENIE

Ksiądz kanonik dr E.J.Proboszcz Parafii pod wezwaniem św. J. Ś.w K., pozwem z dnia 04 lipca 2012 r., skierowanym przeciwko księdzu M. S., domagał się: nakazania pozwanemu przekazania w trybie natychmiastowym pomieszczenia kancelarii parafialnej z przywłaszczonymi agendami, które powinny być przekazane wraz z dniem odwołania 01 marca 2012 r., oraz przekazania sali katechetycznej wraz z wyposażeniem; zakazania pozwanemu używania pomieszczeń, będących własnością parafii przy ul. (...)w K.do realizowania swoich hobbystycznych zainteresowań (hodowla koni, kolekcjonowanie ekskluzywnych jednośladów mechanicznych); nakazania pozwanemu oraz przebywającym z nim osobom opuszczenia nieruchomości.

W uzasadnieniu swojego powództwa powód wskazał, że nieruchomość przy ul. (...)w K.jest własnością Parafii (...) pw. św. J. Ś.w K..

Ksiądz S.otrzymał pismo od Biskupa(...)wzywające do rezygnacji ze stanowiska proboszcza parafii w K.i opuszczenia domu parafialnego w K.do dnia 15 marca 2012 r.

BiskupS. C.powołał z dniem 01 marca 2012 r. powoda na stanowisko administratora, a z dniem 24 maja 2012 r. powód został ustanowiony proboszczem parafii w K..

Biskup(...)pismem z dnia 08 maja 2012 r. wezwał ponownie księdza S.do opuszczenia wszystkich zajmowanych nieruchomości do dnia 18 maja 2012 r.

Ksiądz S. mimo odwołania z funkcji proboszcza dekretem z dnia 23 lutego 2012 r. nie przekazał ksiąg parafialnych powodowi i nadal posługując się nimi wystawia zaświadczenia sygnując je podpisem i pieczętka proboszcza. Jest to szczególnie niepokojące w przypadku zaświadczeń stwierdzających stan wolny przy ślubach konkordatowych.

Ksiądz S. nie reaguje i nie odpowiada na prośby opuszczenia budynku plebanii kierowane do niego przez parafian, co powoduje duże napięcie emocjonalne i przyczynia się do zaostrzania atmosfery, którą kilkakrotnie musiały tłumić znaczne siły policyjne.

Pozwany nie przekazuje powodowi, mimo wezwania, niezbędnych pomieszczeń, urządzeń, wyposażenia niezbędnych do pełnienia powierzonych funkcji.

W dniu 09 lipca 2012 r. w tutejszym Sądzie powód złożył pismo dotyczące „uzupełnia – sprostowania danych powoda i pozwanego w pozwie złożonym w dniu 05 lipca 2012 r.”

Zgodnie z treścią dołączonego do pisma „sprostowania” powodem w sprawie jest E. J., a pozwanym M. S..

W odpowiedzi na pozew pozwany ks. M. S. wniósł o: odrzucenie pozwu i umorzenie postępowania; oddalenie powództwa w całości; zawieszenie postępowania w całości.

W uzasadnieniu swojego stanowiska pozwany zarzucił niedopuszczalność drogi sądowej wskazując (jak wynika z argumentacji zawartej w piśmie – przyp. SR), że w zakresie nakazania wydania nieruchomości właściwe są przepisy kodeksu prawa kanonicznego oraz właściwe organy kościelne.

Ponadto pozwany zarzucił, że na skutek podjętych środków odwoławczych (rekurs), moc prawna odwołania go przez biskupa (...) z funkcji proboszcza uległa zawieszeniu. Jak również powołanie powoda na funkcję proboszcza w K. nie ma mocy prawnej.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Właścicielem nieruchomości w postaci działek gruntu nr (...)położonych w K.przy ul. (...)w K., dla której Sąd Rejonowy w Jeleniej Górze prowadzi księgą wieczystą Kw nr (...), na której znajduje się między innymi kancelaria parafialna i sala katechetyczna, jest Parafia (...) pod wezwaniem Ś.J. Ś.w K..

(Dowód: - okoliczność bezsporna

- kserokopia mapy geodezyjnej k. 4

- odpis zwykły z księgi wieczystej nr (...) k. 5 - 9)

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

Na wstępie należało wskazać, mimo że rozstrzygnięcie tej kwestii stanowiło przedmiot odrębnego orzeczenia, iż Sąd Rejonowy nie podzielił zarzutów pozwanego księdza M. S. odnośnie niedopuszczalności drogi sądowej w sprawie – której skutkiem byłoby odrzucenie pozwu (art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c.).

Wbrew temu co wynikałoby z odpowiedzi na pozew, Kościół (...)w Polsce oraz duchowni nie posiadają immunitetu jurysdykcyjnego w zakresie spraw cywilnych, w tym w sprawach o wydanie nieruchomości i ruchomości.

Nie wynika to przede wszystkim ze wskazywanego przez pozwanego Konkordatu między S. A.i R. P., podpisanego w Warszawie dnia 28 lipca 1993 r. (Dz. U. z 1998 r., Nr 51, poz. 318).

Wprawdzie bowiem faktycznie art. 5 Konkordatu zapewnia Kościołowi (...) swobodne i publiczne pełnienie jego misji, łącznie z wykonywaniem jurysdykcji oraz zarządzaniem i administrowaniem jego sprawami na podstawie prawa kanonicznego.

Jednakże przepisu tego nie można w żaden sposób utożsamiać z wyłączeniem Kościoła (...) w Polsce spod mocy polskich przepisów prawa cywilnego. Wynika z tego przepisu jedynie, że wewnętrzna organizacja, zasady reprezentacji, kompetencje poszczególnych organów (w tym do powoływania i odwoływania ze stanowisk), zasady gospodarowania majątkiem reguluje autonomicznie i samodzielnie Kościół (...) w oparciu o prawo kanoniczne.

Przy czym odnośnie właśnie prawa kanonicznego należało wskazać, że obowiązujący kodeks prawa kanonicznego nie przewiduje możliwości przymusowego (w formie przymusu fizycznego) wykonania kościelnych aktów administracyjnych czy wyroków trybunałów kościelnych.

W konsekwencji Kościół (...) nie dysponuje możliwością przymusowego (w formie przymusu fizycznego) możliwością wykonania decyzji swoich organów.

Tym samym wyłączenie spraw o eksmisję z dóbr kościelnych spod jurysdykcji polskich sądów powszechnych pozbawiałoby Kościół (...) de facto możliwości ochrony majątku stanowiącego jego własność przed działaniami osób trzecich (czy to duchownych, czy to świeckich).

Z tego samego powodu nie stanowi podstawy do przyjęcia braku jurysdykcji sądów powszechnych art. 2 ustawy z dnia 17 maja 1989 r. o stosunku Państwa do Kościoła (...)w Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. Nr 29, poz. 154 z późn. zm.) – (w przedmiocie relacji pomiędzy prawem kanonicznym a prawem świeckim - Rakoczy Bartosz. Ustawa o stosunku państwa do Kościoła (...)w Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz. Oficyna, 2008.).

Immunitet jurysdykcyjny w zakresie spraw cywilnych Kościoła (...) w Polsce nie wynika również z innych umów międzynarodowych wiążących Rzeczypospolitą Polskę.

Także inne przepisy powszechnie obowiązującego na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej prawa nie przewidują takiego immunitetu.

I dlatego wniosek księdza M. S. o odrzucenie pozwu został oddalony.

Oddaleni podlegał również wniosek pozwanego o umorzenie postępowania.

Zgodnie z art. 355 § 1 k.p.c. sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania, jeżeli powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew lub jeżeli wydanie wyroku stało się z innych przyczyn zbędne lub niedopuszczalne.

Żadna z powyższych przesłanek nie została spełniona i dlatego należało stwierdzić brak podstaw do umorzenia postępowania.

Także bezzasadny był wniosek księdza M. S. o zawieszenie postępowania na podstawie art. 174 § 1 pkt 2 k.p.c.

Na mocy tego przepisu sąd zawiesza postępowanie z urzędu jeżeli w składzie organów jednostki organizacyjnej będącej stroną zachodzą braki uniemożliwiające jej działanie.

W niniejszej sprawie powodem była osoba fizyczna (o czym będzie szerzej niżej), a tym samym przepis ten w sprawie nie miał zastosowania.

Niezależnie od tego tutejszy Sąd dokonał rozważań czy nie zaistniały inne przesłanki do zawieszenia postępowania z urzędu. A ponieważ takich przesłanek się nie dopatrył, także wniosek o zawieszenie postępowania został oddalony.

Przechodząc zatem do meritum sprawy trzeba było wskazać, że w świetle przytoczonych w pozwie okoliczności, podstawą prawną roszczenia powoda księdza E. J. był art. 222 § 1 k.c.

Jak stanowi ten przepis właściciel może żądać od osoby, która włada faktycznie jego rzeczą, ażeby rzecz została mu wydana, chyba że osobie tej przysługuje skuteczne względem właściciela uprawnienie do władania rzeczą.

Odwołując się do powyższej normy należało wskazać, że bezspornym w sprawie było, iż właścicielem nieruchomości i znajdujących się na niej ruchomości (w postaci wyposażenia sali katechetycznej) jest Parafia (...) pod wezwaniem św. J. Ś.w K..

Tymczasem, jak wynika z treści pozwu 04 lipca 2012 r., w ostatecznym brzmieniu nadanym pismem z dnia 09 lipca 2012 r., powództwo wniósł – i tu istotne – E. J..

Tym samym pozew nie został wniesiony przez właściciela nieruchomości – tj. Parafię (...) pod wezwaniem św. J. Ś.w K., ale przez osobę fizyczną, która nie jest właścicielem nieruchomości.

Oczywiście ksiądz E. J. wskazywał w pozwie z dnia 04 lipca 2012 r., że jest proboszczem w/w parafii. Ale z tego jeszcze nie wynikało, że działa w jej imieniu, a nie swoim.

W tym miejscu należało wskazać przykładowo, że jedynym z prawidłowych oznaczeń strony powodowej (zakładając że powodem powinna być parafia) winno być: „Parafia (...) pod wezwaniem św. J. Ś.w K. w imieniu której działa ksiądz kanonik E. J.” lub „Parafia (...) pod wezwaniem św. J. Ś.w K. reprezentowana przez księdza kanonika E. J.”, itp.

Oczywiście nie można było pominąć faktu, że ksiądz E. J. nie był reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika i stąd też jego oznaczenie strony powodowej w pozwie z dnia 04 lipca 2012 r. – jako ksiądz kanonik dr E. J. Proboszcz Parafii pod wezwaniem św. J. Ś.w K. – mogło być niedokładne.

W takim przypadku Sąd Rejonowy zobligowany byłby ustalić kto rzeczywiście występuje po stronie powodowej.

Jednakże w dniu 09 lipca 2012 r. do tutejszego Sądu wpłynęło pismo od księdza E. J. z którego jednoznacznie wynikało, że to on jest powodem w sprawie (k.25).

W świetle tak jasnego i nie budzącego wątpliwości oznaczenia strony powodowej dociekanie przez Sąd Rejonowy, kto jest stroną powodową było zbędne.

Zwłaszcza, że w świetle treści pisma z dnia 09 lipca 2012 r., czynności Sądu w tym zakresie nie miałyby już charakteru doprecyzowania oznaczenia strony powodowej, ale mogłyby prowadzić do przekształceń podmiotowych po stronie powodowej (art. 196 k.p.c.), do czego uprawniony był wyłącznie powód.

I dlatego też ostatecznie Sąd Rejonowy, zgodnie z treścią pisma z dnia 09 lipca 2012 r., przyjął że po stronie powodowej występuje ksiądz E. J., a nie Parafia (...) pod wezwaniem św. J. Ś.w K..

A w konsekwencji skoro to Parafia (...) pod wezwaniem św. J. Ś.w K. jest właścicielem nieruchomości i ruchomości, a nie osobiście ksiądz E. J., powództwo księdza E. J., jako osoby fizycznej działającej we własnym imieniu, podlegało oddaleniu.

W związku z powyższym jedynie tytułem wyjaśnienia należało wskazać, że Sąd Rejonowy nie rozważał zarzutów pozwanego księdza M. S. odnośnie nieskuteczności odwołania go z funkcji proboszcza, albowiem skoro pozew został wniesiony przez podmiot, który nie był legitymowany czynnie w sprawie, rozważanie tej kwestii było bezprzedmiotowe.

Sąd Rejonowy nie rozważał również zarzutów pozwanego odnośnie nieskuteczności powołania księdza E. J. na funkcję proboszcza Parafii w K.. Skoro bowiem to nie Parafia wniosła powództwo, to także to zagadnienie nie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia w sprawie.

A zatem oddalenie powództwa w niniejszej sprawie nie należy w żadnym wypadku utożsamiać z ustaleniem przez tutejszy Sąd, że ksiądz E. J. nie jest proboszczem Parafii (...) pod wezwaniem św. J. Ś.w K..